

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

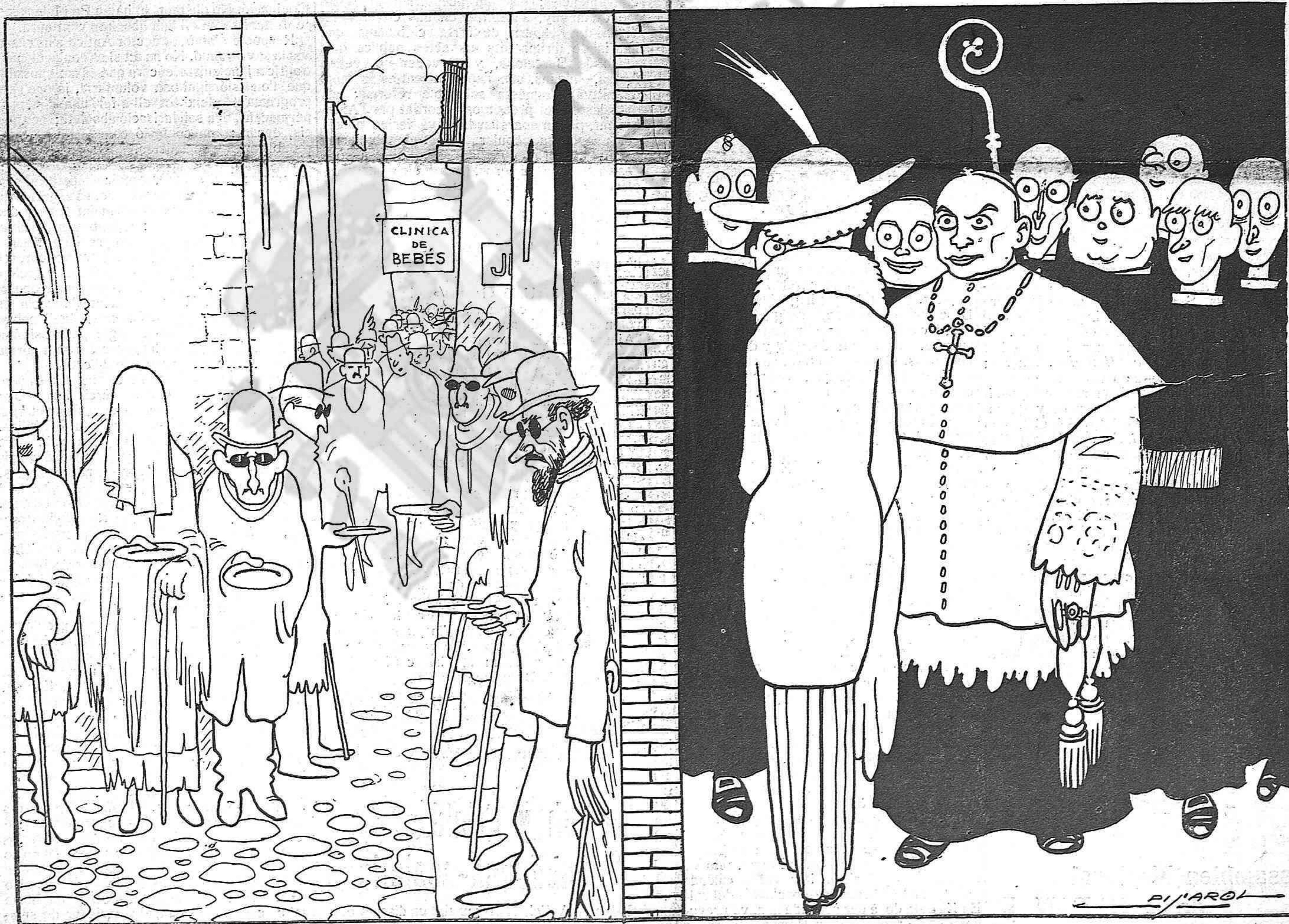
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes-1'50.—EXTRANGER, 2'50

Dos aspectes del carrer del Bisbe

—Que Santa Llucia gloriosa...

...els guardi la vista y la claretat.

PIÑARD

L'UNIC CAMÍ

ENSOMNIS

Ni fins y tot els propis monarquics se donen compte exacte de la situació enguniosíssima en que la mort d'en Canalejas ha posat el règim, per agotament dels homes disponibles. En Canalejas era el *número més alt*, en tots els sentits de l'adjectiu, dins l'escala de valors que constituïa la llei dinàmica de la monarquia actual. Y per això la seva desaparició treu tot sentit progressiu, obert, dinamic, an el sistema. Veieuho: tots els noms que se senyalen com a possibles hereus, tenen una representació dretista, una significansa conservadora, fins dins el mateix partit liberal.

¿Quin seria l'home immediat an en Canalejas, en una escala de valors progressius? No cal dubtarho. Descomptat l'Azcarate, per raons ben comprensibles, aqueix valor representatiu es en Melquiades Alvarez, y, per això, la mort d'en Canalejas es una ruda proba esperitual pera el capdill dels reformistes, ja que si ell volia, verosimilment, ningú podria disputarli la futura encarnació del lliberalisme espanyol...

Si la monarquia té veritable instint de conservació, estic segur de que ha pensat en aqueix home... Però la monarquia, quan pensa en els homes d'esquerra, ho fa pera que portin aqueixa significació lliberal com una túnica pudorosa, com un dissimul de les intimes renunciacions, o, fins y tot, dels extrany contubernis ab les extremes dretes; no cal recordar sinó el cas Canalejas, encarregat d'iniciar la reacció conservativa y la rehabilitació del maurisme, en 1910, després de la passatgera situació Moret, ont aquest home, intimament conservatiu, representava un daler pur de llibertat y una sana col·laboració de totes les esquerres en la mateixa obra.

Si el sistema monarquic espanyol mostrés aptituds pera *anglificar-se*, realment hi hauria cas de plantejar ara, aquesta interessantíssima qüestió: un ciutadà, acreditat públicament com a republicà, convicte de les seves idees, ¿pot, per un moviment de civisme, sacrificar a la pau pública fins la seva mateixa conseqüència, fins la seva mateixa honradesa aparent? ¿Es licit fer, en un impuls mixte de maquiavelic y de sublim, el sacrifici de l'honra personal exterior a la normalitat evolutiva del país? ¿Se pot transigir ab l'evolució lenta, plena de renunciacions immediates, pera evitar o ajornar la revolució lliberadora, però cruenta? A cambi de l'inutilisació dels partits vetustes, deshonrats y indignes, pera lograr la mobilitació de l'escala de valors constituïda pels partits, ¿se pot incorrer fins en l'apostasia?

...¡Bà! Tot això són cabories inútils, pura divagació poètica; perquè ni el règim voldria sincerament aquesta renovació, ni les opinions mitges del país sentirien la seva vera transcendència. Ademés, aqueixa solució enclouria un pacte, un *do ut des*, una serie de compensacions mutuais. Seria el primer armistici entre monarquia y república, la primera *atenuació de fronteres* entre'ls dos campaments. Y l'home que hauria d'encarnarla, no podria acceptar un paper de *continuador*, d'hereu; una solidaritat implícita ab els predecessors. Tindria d'esser l'home d'una revolució pacífica, d'un recomens. Com a penyor y garantia, hauria d'exigir, a la fàula del Cid, una mena de *Jura a Santa Gadea*, el bateig d'un cert Jordà esperitual; promesa de desaparició de les lleis tiràniques, pera preparar les grans reformes laiques; anulació y revisió dels passats valors jurídics y complet y definitiu ostracisme dels partits caiguts... Hauria d'esser, en una paraula, el vincle representatiu de l'entrada d'Espanya en la confederació de Europa.

Nosaltres... Nosaltres conservariem sempre el nostre estandart; nosaltres no firmariem el tractat, però acceptariem, de moment, l'armistici. Que nosaltres be podem esser indefinidament els *homes de demà*, a condició de que'ls personatges fracassats y deshonrats, sien a la fi, definitivament, els *homes d'ahir*...

GABRIEL ALOMAR

Assamblea Nacional de la U. F. N. R.

EL proper diumenge comensarà sa tasca l'Assamblea de la U. F. N. R. Es innegable que, segons dades que tenim a la vista, aquest acte polític resultarà solemni y trascendent. De les més importants poblacions de nostra terra arribaran dele-

gats y representants de periodics adherits al partit nacionalista republicà de Catalunya.

Hi hà un detall que'ns encoratja y ens fa esperar que de dita assamblea en pot eixir quelcom de profitós, y es que de bell enduvi s'invoca, com a lema gloriós de l'acte, el nom de l'eximí Pi y Margall. A Catalunya, aquet nom, no s'ha invocat mai endebades. Les doctrines del gran republic viu y viuran en la nostra terra, y's pot assegurar que l'immensa majoria de ciutadans són quasi uns fanatics d'elles y del seu apostol.

Al partit nacionalista republicà, que mereix totes les nostres simpaties, li cal una nova empena y necessita despertar nous entusiasmes, pera que la seva actuació devingui eficaz y s'imposi com una forsa incontrastable dins la política nacional.

D'aquesta assamblea, que va a celebrarse diumenge, deu eixirne quelcom fecond. En ella, els delegats y els prohoms del partit, no han de limitar-se a fer discursos vans ni a exposicions teòriques, sinó marcar una orientació decidida y a seguir-la, després, enèrgicament.

Que no's digui que, a Catalunya, la causa de la llibertat y del patriotisme s'esllangueix a mans dels seus millors fills; que no's dongui la raó a la dita, ja posada en boga, de que, a casa nostra, els personalismes anulen els més grans ideals.

Esperem ab anhel el resultat d'aqueixa assamblea, ab l'esperansa de veure ressorgir una potencialitat, d'algun temps ensà quelcom afeblida.

Aixís ho desitgem, pera bé de nostra democràcia y de tots aquells que estimen fervorosament la República y Catalunya.

X. X.

Per la llibertat de consciencia

N Lluís de Zulueta, sempre justicier y convenent campió de la llibertat de consciencia, ha dirigit al Quefe del Govern una pregunta, relacionada ab el cas del mariner protestant del Ferrol. En Lluís de Zulueta ha fet, com a home de conviccions y com a diputat de la nació, honor al carrec que despenya. Es, el cas del Ferrol, un d'aquells espectacles que no deuen repetir-se y respecte del qual manifestaren en son dia quant hi havia pera dir plomes més autorisades que la nostra.

No cal dir com agraim an en Zulueta aquet nou servei que a la causa liberal acaba de prestar. El fet de que hagi sigut el diputat per Barcelona el qui s'ha dirigit an en Romanones, incitantlo a enllestir d'un cop aquest assumpte, ens ompla de goig y de satisfacció a l'ensem. Com a nosaltres, se li fa extrany an en Zulueta el fet de que, haventhi una ponencia encarregada de resoldre un problema de tanta transcendència, no hagin dit encara, els senyors que la componen, *aquesta boca es meua*, ab tot y haverse constituït en el mes d'Agost.

A les obgeccions d'en Zulueta, hi contestà en Romanones vagament. Pera sortirse del pas, creient, tal volta, treure's de damunt al preguntador, digué en Romanones que la sumissió al ritus constitueix una part de la disciplina militar y que fins a Fransa, nació tinguda com a model de llibertat religiosa, se donen, moltes vegades, casos semblants a l'ocorregut al Ferrol.

En Romanones, que per lo vist no ha passat encara, ministerialment, de l'epoca de l'infancia, se vegé reptat per en Zulueta, qui perfectament documentat, ab cites y exemples dels que no deixen lloc a dubte, *il·lustrà* al President sobre l'assumpte. Digué, el diputat al President del Consell, que havia sigut, lo del Ferrol, una equivocació deplorable, com ho proba el fet de que, comparegut el mariner davant del consell de guerra, hagués sigut absolt. No content ab aqueixa resposta, acabà en Zulueta de picar els dits al flamant President, qui haurà vist ben clar tota la diferencia que va de fer el *travieso* a entèndresseles ab un diputat seriós y amic de complir ab el seu dever.

Com tres y dos fan cinc, demostrà, en Zulueta, que en cap altre país que no sigui a Espanya pot donarse el cas del Ferrol, tota vegada que la llegislació militar vetlla cuidadosament pera la llibertat de consciencia del soldat. En Zulueta donà per acabada la seva pregunta, després de requerir d'en Romanones una resposta categòrica, que privi, en lo successiu, la comissió d'actes com el que dugueren el mariner a la presó.

Tancat en un carreró sense sortida, apremiat per les raons d'en Zulueta, prometé, el President del Consell, que no tornaria a do-

narse un cas semblant, lo que implica la confessió, per part del Govern, de que, en aquet punt d'assegurar la llibertat de consciencia, no són les nostres lleis tot lo perfectes que deuriem.

Ja hem dit com ens alegrem de que hagi sigut en Lluís de Zulueta el qui hagi tractat a les Corts assumpte de tan vital interès. Com a liberals y com a barcelonins, ens toca felicitarlo, en aquet cas.

L'enhonrabona an ell y el nostre vot més fervent pera que la desitjada modificació del dret que acabi pera sempre ab els conflictes d'aquesta mena, no's fassi esperar gaire.

Ho demana la justicia y convé a la consciencia del soldat, que es la consciencia humana, al fi.

X. Y.

Pel bon camí

L'opinió pública s'ha convensut de l'importancia que té pera'ls interessos populars la qüestió dels consums y està resolta a manifestar, d'una manera ostensible, la seva opinió, favorable

ble francament a la supressió de l'abhorrible impost.

La premsa diària s'ocupa ab interès de aquest assumpte, y hem llegit atentament lo que han dit alguns, molt pocs, que defensen descaradament la continuació de l'odiós tribut; uns altres, bastants, que acceptarien la pròrroga d'un any pera estudiar els medis substitutius de l'ingrés, y molts, els més, que ab solids arguments y poderoses raons patrocinen la immediata supressió.

Els partidaris de l'impost de consums, apelen a sofismes barroers, dictats per particulars conveniencies; els qui acceptarien l'aplassament d'un any, s'inspiren en una covardia indigna de l'esperit de forta ciutadania que hauria de dirigir tots els actes publicos dels veïns de Barcelona, y no veuen—o veuen massa,—alguns, que l'aplassament es la mort definitiva d'aquesta saludable reforma; els entusiastes del pressupost acordat per l'Ajuntament, poden aparellar la seva ferma passió per una causa popular, defensada ab l'arma als dits durant un quart de segle, ab les solides raons dels números, favorables per complet a la seva causa, y al sentit practic de tot bon català que vol aprofitar un moment de generositat del Govern.

Si realment tothom va de bona fè, la supressió dels consums es cosa feta, perquè hi hà un marge prou ample pera arribar a una transacció els partidaris del nou pressupost y els qui, com l'«Unió Gremial», diuen no esser partidaris dels consums, però que tampoc volen la munió de nous impostos acordats per l'Ajuntament. La quantitat a cobrir no arriba a dos milions de pessetes, y aquesta quantitat pot donarla sobrerera, l'impost sobre l'inquilinat, fins atenuantlo de manera que pugui esser ben acullit per tothom. No hi hà cap necessitat de carregar l'impost sobre la llum; tampoc cal treure més suc dels espectacles, que ja lluiten ab prou dificultats els empresaris, pera carregar al public ab noves gabeles que l'allunyin de les diversions.

Si l'Ajuntament renuncia a nivellar els pressupostos y vol limitar-se a cobrir el déficit originat per la supressió dels consums; si la «Unió Gremial» vol de bona fè la supressió de l'impost, però sense, per avui, carregar més de lo necessari els impostos, y si els vocals associats saben inspirarse únicament en el bé de Barcelona, la desaparició del maleit impost serà un fet. Si el consell nostre hagués de valdre, els vocals associats s'inspirarien en un ample esperit de generositat y votarien els pressupostos, tal com els ha confeccionat l'Ajuntament de Barcelona.

JEPH DE JESPU

L'Antich y l'Unió Republicana-socialista

El doctor Antich ha pronunciat un discurs del que apenas si se n'ha ocupat la premsa. Nosaltres l'hem llegit, en cambi, ab la devoció que l'obra retòrica de l'il·lustre metge's mereix, lo mateix per la seva forma, com a obra d'art, desde'l punt de vista purament estetic, com pel seu fondo, com a obra política, desde'l punt de vista sociologic.

El doctor Antich, un dels joves més aprofitats de la nostra intel·lectualitat, es home vell en les lluites polítiques. De temperament radical, ha format sempre en les fileres del partit que, per impressions més que per examen, li ha semblat més liberal, més propi pera les seves idees democràtiques y socialistes. Però, abans que un home d'acció, abans que un capdill, abans que un orador de club, ha sigut sempre, el doctor Antich, un practicant entusiasta del noble apostolat de la cultura. Fins fa poc, després d'abandonar an en Lerroux, no l'havíem vist mai convertit en una mena de jacobí del segle XX. Més que d'altra cosa, el doctor Antich, home d'una facil oratoria y d'un gran cervell, ens havia produït l'impressió d'un d'aqueixos homes d'estudi, que venen a esser l'ànima dels partits; es a dir, un home de govern, un intel·lectual dels que formen l'escolta dels grans capdills, pera ordenar y afressar el camí que aquestos obren en un moment donat.

L'Antich, ha sentit les impaciencies del triomf y de la gloria y ha volgut passar endavant. En la seva actitud hi hà com una acusació contra'ls qui deuriem fer y no fan, contra'ls qui a hores d'ara haurien d'haver portat la república a Espanya y perden el temps procurant no més evitar la tornada dels conservadors al Govern. Y ha volgut avensarse y cridar al poble, pera que'l segueixi y abandoni el paper de complis inconcient en aquesta obra d'indirecta col·laboració ab les institucions dinàstiques, a les que se'ls hi deixa un camí-pera anar vivint sense cap preocupació.

No parlem contra la Conjunció, perquè la Conjunció es una de les obres més positives realisades aquí de fa molts anys y que'l gran Costa, l'home d'aquella famosa «Unió Nacional», saludaria segurament, si resuscités, ab paraules encoratjadores. Ademés, desde'l primer dia l'hem apoiada en tots els nostres articles sobre política, a la Conjunció, la qual, tinguemho ben entès, té per única finalitat l'instauració de la República y, ab caracter accidental, l'obligació d'impedir la tornada d'en Maura al Poder. Potser alguns dels seus homes no responen prou bé, prou clarament, a lo que nosaltres entenem que deuria esser la Conjunció. No obstant, hi hà en Pau Iglesias, y té de tenirse en ell una absoluta confiança.

Respecte d'això, el doctor Antich s'ha reservat la seva opinió. No ha dit si es conjuncionista o anticonjuncionista, encara que es molt possible que l'omissió sigui ben voluntaria, ja que'l seu programa tendeix tot ell a fer una conjunció permanent, una solidarició absoluta; més precis, encara: una confusió completa de forces republicanes y socialistes.

Aquet podria dirse que fou el nervi de la seva oració: l'unió republicana-socialista, el partit unic. Y obeint an aquet plan, es segurament perquè pronuncia, al comensament del seu discurs, aquestes paraules: «Mentres predicava, podia esser un filosof, però ara haig d'esser un home practic». En realitat, pera vencer, res tan practic com ajuntar en una mateixa acció a totes les forces que poden contribuir a donarnos la victoria. Es tan evident l'eficacia de aquesta tàctica, que no's recorda que'l poble, que posseeix un instint logic poderosíssim, l'hagi rebutjada quan s'ha invocat com a norma de salvació pera la causa republicana.

El principi no pot esser més clar ni més senzill. Una unió formaria un exèrcit invencible; seria una palanca contra la que s'estrellarien tots els esforços dels enemics de la República. Doncs, malgrat esser tan clar y tan senzill, es impossible. No es d'ara que's parla d'unions formidables pera enderrocar els règims antics, sinó de sempre, y cada vegada el fracàs més sorollós ha succeït a les primeres tentatives. Desde'ls temps de l'immortal Revolució Francesa, deshonrada a mans dels seus propis capdills, fins als temps més moderns de l'Unió Republicana d'en Salmerón, l'experiencia sembla haver-nos volgut demostrar que hi hà incompatibilitat entre les idees de democràcia y de unió dels demòcrates.

Sempre que s'ha plantejat aquet problema, després de Solidaritat Catalana, hem desconfiat de que s'arribés a una solució definitiva pera assegurar al país una acció única de totes les forces republicanes y socialistes. Encara, quan la divisió manté dos o tres nuclis molt poderosos, el perill no es tan notable, però quan cada una de les parts no es sinó una partícula, com succeeix actualment entre nosaltres, aleshores l'ineficacia es tan gran y les responsabilitats tan immenses, si el poble s'hagués de erigir en tribunal pera exigirles, que no pot donarse un major descredit. Satisfactori pera tots seria que les paraules de l'Antich trobessin resò en el poble. Mes el poble no vol escoltarlos als somniadors, y l'Antich, encara que ell no ho vulgui, encara que digui lo contrari y s'esforci en fer veure que ja no es el filosof d'ahir, sinó que es, ademés, un home d'acció y un home practic, continua essent el somniador de sempre; encara que potser es ja l'hora de demanarnos si tots els que a Espanya pensem en una patria redimida, ab institucions democràtiques, de esperit enlairat y modern, no som somniadors que vivim fóra de la realitat, ucrònics en absolut.

JOSEP VILALTA

TURRONS Y NEULES

A l'arribà aquestes fetxes, es espectacle curiós el que, mica més o menys, cada any se dona a les Corts.

S'arreconen els projectes, se tallen les discussions, s'abreuen els discursos y s'aproben, al vapor, quatre coses, no que siguin precisament les millors, sinó les que més convenen als que porten el timó.

Aquet corre a marxar dobles, aquet compas de galop que marca l'habilitat del que fa de director, si obeïa al desitj noble d'estalviar a la nació una guerra o de donar-li un regisme profitós, fora encara disculpable tanta precipitació.

Mes no es pas aquet el movel de les presses, no, senyors; no's pretén avensar feina, ni's volen treure destorbs dels que retrassen a Espanya un pervindre esplendorós.

L'objecte de tanta pressa, el motiu de tant soroll, es, sols, perquè no's retrassin ni un dia les vacances.

Més clà, encara: que la colla de neules que estan de torn, veient aprop sa caiguda, sols pensen en els turrans.

VERDUM

EDERALS y nacionalistes, ab motiu de l'Assamblea y pera honrar la memoria del qui fou primer president de l'«Unió», el plorat Vallés y Ribot, preparen pera aquesta nit una vetllada en el «Teatre Espanyol».

Constarà, el programa, de tres parts: en la primera's representaran obres patriòtiques, en la segona's pronunciaran discursos y en l'última, el chor «Catalunya Nova», donarà un triat concert.

Com si diguessim, n'hi haurà pera tots, els gustos.

La «Lliga d'esperantistes catòlics» ha celebrat una festa religiosa, a Barbarà del Vallès.

La prèdica y les oracions, naturalment, degueren dirles en un esperanto ben *cerrat* y ben fervorós, com si nostre Senyor ja estés fet, de tota la vida, a sentir súpliques traduïdes al llenguatge universal, an aqueix llenguatge que'ls heretges han posat a la terra, com a protesta d'aquell castig de la torre de Babel.

—¡Ai, la *patrino* de Déu!— que diria en Pujolà.

¡Gracias, señor elefante!

Els del «Patronat contra la tuberculosi» sembla que perdonen al doctor Queraltó.

El perdonen, però ab certs atenuants, suposantli, per la seva part, retractaments y abdicacions, que'l valent doctor desmenteix ab tota l'ànima.

Ara, prou, doncs; deixem correr una qüestió que ja comensava a ferse enutjosa.

En Queraltó, al seu pa de cada dia, y els altres... al *pa-tronat*.

L'afició als pessebres es cosa que no's perd; al contrari, a jutjar per lo animades que's veuen aquets dies les fires tradicionals y per les moltes transaccions que en elles s'efectuen, creix cada any d'una manera extraordinaria.

D'aquesta afició als *naixements* en podria naixer, pera la ciutat, una nova font d'ingressos.

Establint un arbitri arregladet sobre'ls pessebres, a titol d'impost substitutiu del de consums, podria obtenirse cada any un bon rendiment.

Els radicals, per la seva significació dins del Municipi, són els més indicats pera moure la llebra.

No'ls deturi el temor de que sigui combatuda la seva proposició ab l'excusa infantil de que'l pessebre es un espectacle familiar, que's fa dins de casa y d'allí no surt.

Un company de redacció té la sogra que tampoc surt de casa seva temps hà, per impossibilitada, y, a pesar d'això, cada any li ha de pendre la cédula.

¡Som en un temps en que no hi hà res sagrat, cavallers!

Dies enrera, a una pobre beata li fou birla-

da, dins de l'iglesia mateix, una bossa que, entre altres objectes de valor, contenia setanta pessetes en metalic, tres anells d'or, dos rosaris de plata y un Sant Crist.

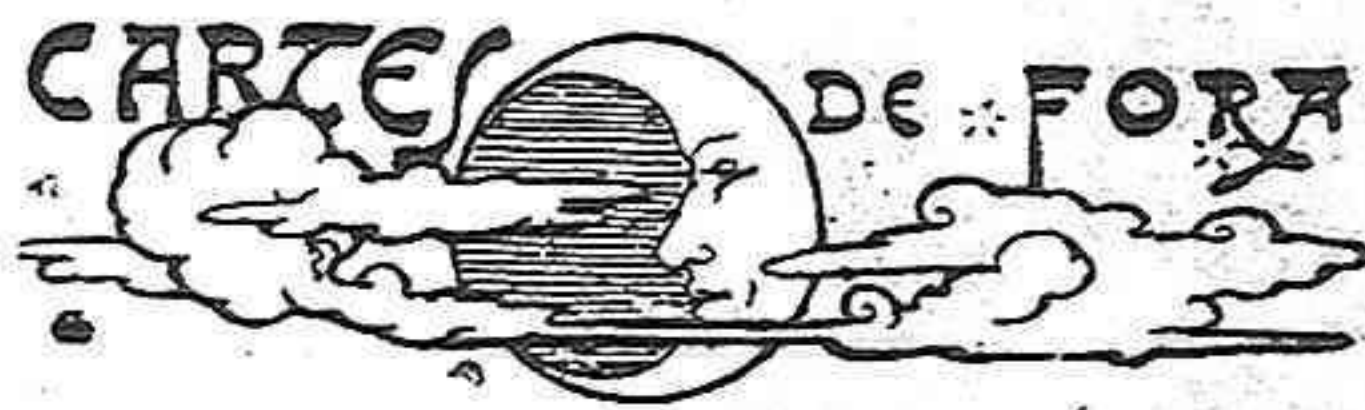
¡Ave Maria purissima! ¡Fins un Sant Crist!..

Però, per atreviment, el d'aquell sagristà de Santa Maria de Marlés, que se les ha tingut de compondre ab la justícia, per haverse apoderat de mil y pico de *misses* que la majordona tenia ben guardades a la calaixera.

Aquesta afició a les *misses* terrenals ¡que'n fa perdre d'animes!

Decididament, som en un temps en que no hi hà res sagrat.

¡Ni els *sagristans*!

Torroella de Montgrí, 11 de Desembre.

Ab motiu del novenari d'animes, se contractà al predicador, ex-vicari d'aquesta vila, mossèn *Guerrita*, el qual té molta popularitat, sobre tot entre'l género femeni.

Desde dalt del cossi, en un dels seus discursos, tractà de la blasfèmia, tenint entès que va dir que es més pecat blasfemar de Déu, sa mare o l'hostia, que no pas matar a un home.

Què's sembla de les teories d'aquet mano? Si l'hagués sentit la viuda d'en Canalejas potser s'hauria pensat escoltar a un amic d'en Pardini.

Tot au de rapinya desitja difunts pera poguer-s'hi assaciar, y diuen que tot ho fan en nom de Déu y de l'humanitat!

—Tenim un Ajuntament que no pot anar ni ab rodes.

La qüestió de les escoles el preocupa tant, que no sab per quin cap tirar. El Rector li ha donat vuit dies de plas pera desocupar el seu local, destinat a les *hicas* de Maria.

Després de tants mesos d'esser donat de baixa el local d'escoles municipals, els nostres directores no han tingut la pensada d'habilitarne d'altres,

cosa tan util com necessaria. Al contrari, el *Confitero* en tot troba obstacles, tractantse d'escoles municipals, y tot perquè'ls maristes nedin en l'abundancia.

Es vergonyós que, en una vila com Torroella, els pares dels nois tinguessin d'anar en manifestació a l'Ajuntament, implorant una gracia de local abans que llurs fills se quedin al carrer. Y després ponderaran la bona administració.

Vilassar de Dalt, 18 de Desembre.

S'ha vingut parlant, en aquesta vila, del poc cuidat que's té en lo que fa respecte a sanitat, ja que convindrien algunes millores, y sembla que per ara nostra comissió de la Casa Gran no se'n preocupat pas gaire.

Es veritablement deplorable l'estat en que's troba la nostra riera, en el desaigüe de cloaca, permetent que corri a la ventura l'aigua, llensant una fetor tan extremada que fereix al vianant que té la desgracia de passar per allí prop.

Entre'l desaigüe y el proper diposit, convindria que hi fes una passejada diària nostre flamant Alcalde-metge y president de la Junta de Sanitat.

—Me refiava de vacunarme oficialment y m'he quedat a les capsès. Ni anuncis, ni pregons, ni res; com si visquessim a la Patagonia. Clar que podria fer venir el metge, però, fillets de Déu, a dues pessetes per barba. Soc casat, tinc quatre fills y m'hi gastaria la setmanada.

Serà qüestió de comprarlos un llibre de lleis o venir-me'n a Barcelona y portarlos tots al dispensari...

Carme, 18 de Desembre.

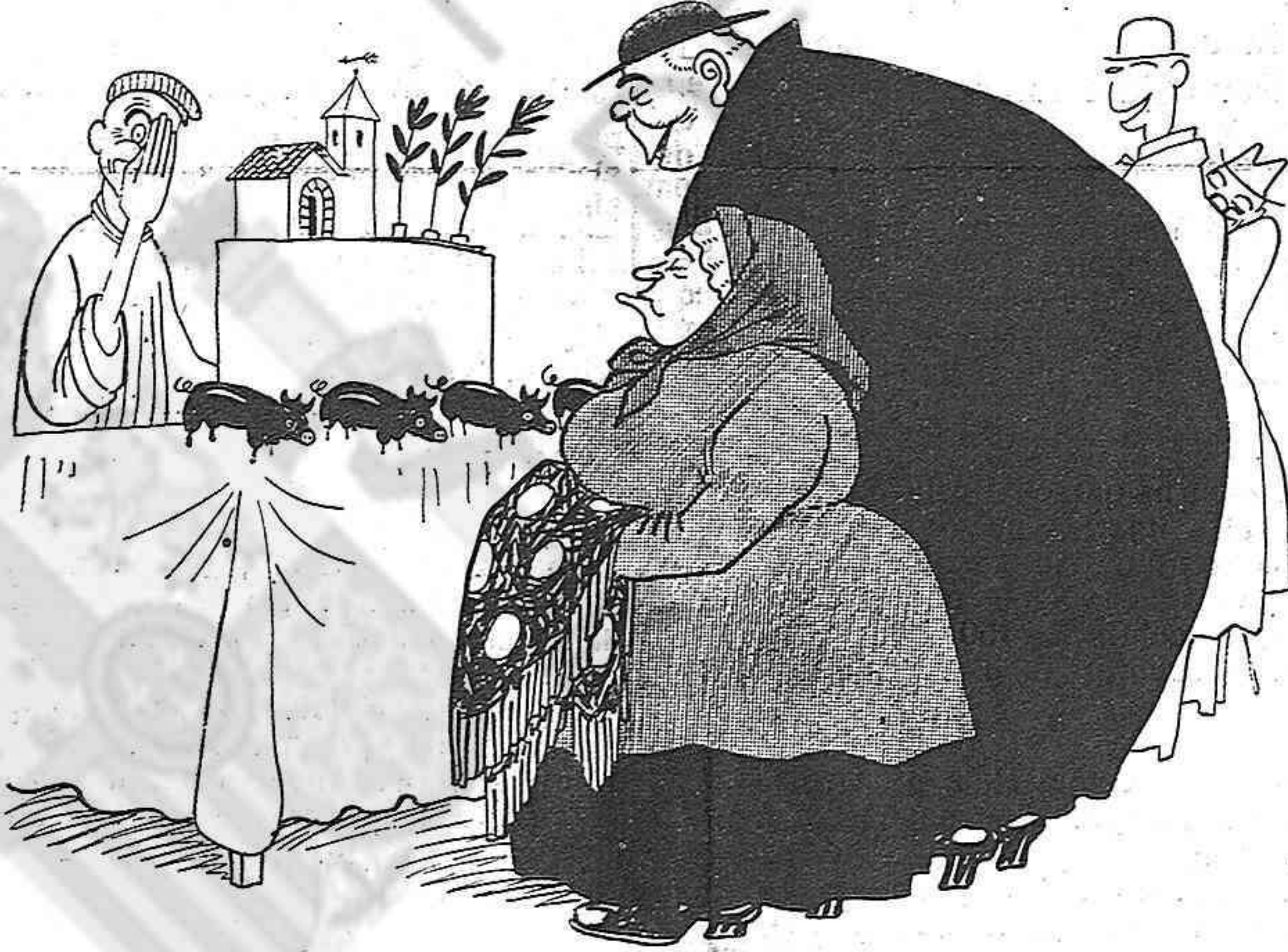
Millor informats, devem fer avinent als llegidors que'ls datos referents a la fàbrica de teixits que tenim en aquest poble, insertats en el passat número de LA CAMPANA DE GRACIA, mereixen una rectificació que, per esser de justícia, no tenim inconvenient en fer constar.

Efectivament, sabem per bona tinta que en l'esmentada fàbrica no s'obliga a treballar sinó les hores legals o reglamentaries; lo que passa es que les condicions de treball, fóra dels aprenents que n'hi hà molt pocs, són a preu fet, segons la feina, y aquesta es lliure de ferse o no ferse; de modo que'ls obrers quant més treballen més guanyen.

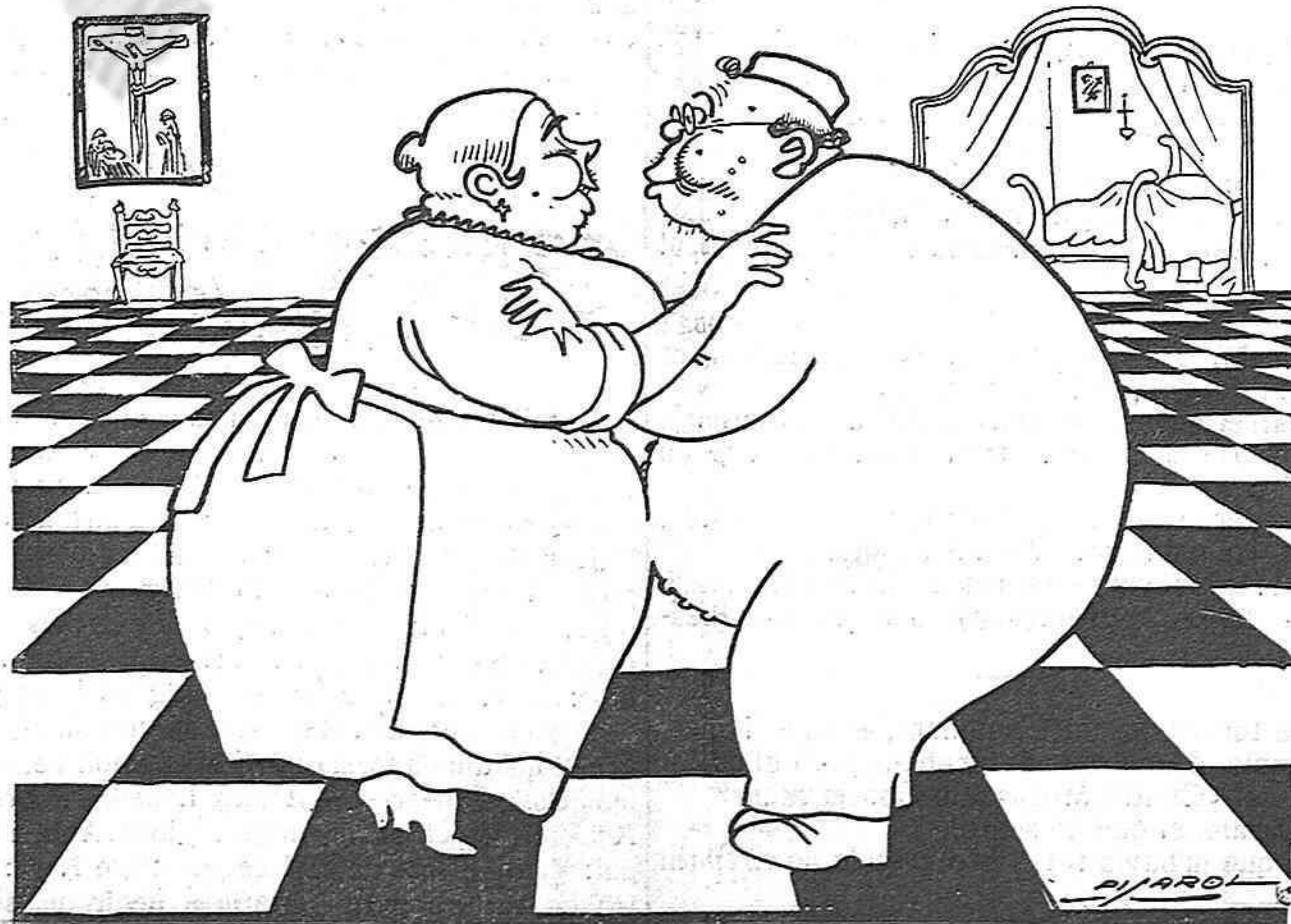
Donada aquesta explicació, queda naturalment desvirtuada la correspondencia a que més amunt ens referim.

Que consti.

Notes de la setmana

—Guaita, Laiona, quins porquets més mal intencionats...
—¡i tall!... Totes se les pensen aquets dimonis d'heretges.

—¡Ai, Filomena!... No sé perquè, però'm sembla que'm tocarà la grossa.
—¡Jo també tinc fè que'm tocarà el gordo!

Veü d'Ultratomba

(Conferencia telefónica)

—¡Senyor Canalejas!...

—Digui.

—¿Està per mi, una estoneta?

—Segons per què, sí, senyor.

—¡Oh! No es res de trascendencia.

Volia no més saber com segueix.

—Tatlat-tatlera.

Sempre, per xò, més tranquil que quan vivia a la terra

entre'ls senyors espanyols...

¡Quina gent més cansonera!

—¡Si vostè'ls vegés, avui!...

—Conti'm, que això m'interessa.

¿Què fan els meus bons amics?

—¡Què vol que fassin! Bestieses.

Desde que vostè no hi es,

no's dediquen a altra feina que a veure qui's quedarà

amo de la Presidencia.

—¿Qui hi hà, provisionalment?

—En Romanones.

—¿De veres?...

¿Es dir que, al fi, ha realizat

el seu somni?

—Ab moltes penes.

¡Però, ara ve'l gran bullit!...

¿Que's pensa vostè la guerra

que entr'ls *conspicuos* s'ha armat?...

Allò fa horror... ¡Ni les feres!

El vell Montero, en Moret,

l'Urzáiz, tota la caterva

de caps-pares liberals,

tenen la mateixa deria:

¡ser presidents del Consell!

¡ferse amos de les cireres!...

—¡Si que estan ben arreglats!...

A un partit, que ja ab prou feines

pot caminar, dirigit

per una mà sola y ferma,

sols li falta que'ls prohoms

li donguin tan bells exemples...

¡Sort que jo ja n'estic lluny

d'aquet farsell de miserias!...

¿Sab lo que succeirà?

—¡No!... Y, si ara vostè m'ho deia,

me faria un gran favor.

—¿Si?... Doncs adressi l'orella;

vaig a complaure'l al punt.

De moment, la Presidencia

serà pel senyor Moret,

que no té avui altra ceba

que tornarhi un mes, una hora,

un minut...

—¿Y al seu darrera?

—Vindrà el vell de Lourizán.

—¿Y detras d'aquet?

—En Weyler.

—¿Y quan aquet caigui?

—Crec

que no fora cap rarsa

que pugés l'Angel Urzáiz.

—¿Y després?

—Ab la masega

que armarà aquet bon senyor,

més plè de vent que d'idees,

jo suposo que'l país

acabarà la paciencia,

y veient que...—

Tot de cop

la veü vacila y s'entelà,

se sent un trip-trap confós...

y fineix la conferencia,

sense que's pugui saber

lo que diu en Canalejas.

C. GUMA

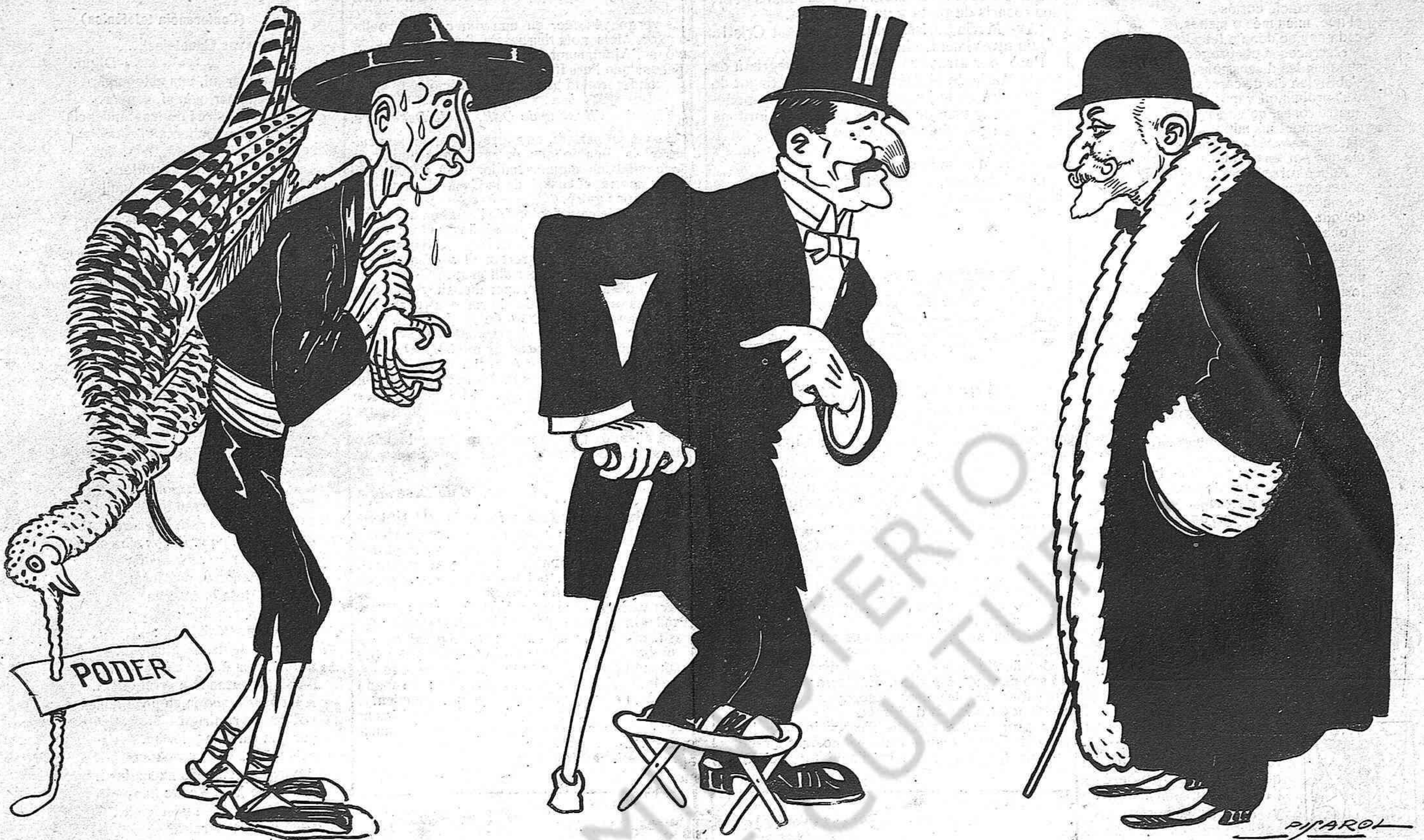
UN PERILL DEL PACIFISME

Les més nobles causes, les propagandes més generoses, contenen devegades notoris perills. La propaganda pacifista, la causa de la pau, podria ocasionar danys immensos a la civilisació humana y a la llibertat. Per això no es convenient deixarse dur sense reflexió per les campanyes pacifistes, quan aquestes arriben a certs extrems.

Que's treballi per la pau en els parlaments, en els mitings, en els congressos, en la premsa, es altament lloable. Constitueix un dever, en certes ocasions, el contrarrestar les boges cridories del patriotisme y les ambicions dels Estats, avids d'il·legítims engrandiments. Casos hi hà en que pot y deu contestarse a la guerra ab la revolta.

Entre'l proletariat s'han extès molt, en els

Venint de fira

—¿Eh, quin gall més maco?

—Sí, molt herms... Però ¿ja estas ben segur de que no se te'l menjarà un altre, d'aquí al dia de Nadal?

darrers temps, les tendències que aconsellen la vaga general revolucionària en cas de guerra. Heusaquí una qüestió delicadíssima y trascendental. Si aquestes tendències se generalisessin, si tinguessin prou força pera convertir-se, arribat el cas, en realitat—cosa, avui, molt dubtosa,—les causes del progrés y de la lliberació obrera, podrien sortirne perdent enormement.

Examinemho. D'algunes setmanes ensà, la amenaça d'una guerra general angunieja als pobles d'Europa. Si aquesta guerra esclatés, les potències europees s'agruparien en dos bandos enemics y sobre'ls camps de batalla se jugarien tot l'avenir de l'humanitat.

En aquesta lluita hi pendrien una part principal Fransa y Anglaterra, nacions ont la propaganda pacifista y antimilitarista, ha fet més prosselits entre la massa dels treballadors. És evident que l'interès de la llibertat y de la civilització, que l'interès mateix del proletariat, estarien en el triomf de l'agrupament de la triple entente. Si, a l'esclatar la guerra, se produís a l'Anglaterra y a Fransa un moviment obrer revolucionari, aquets Estats quedarien en situació compromesa y s'augmentarien en forta proporció, les probabilitats d'una victòria de la triple aliança, l'ànima de la qual es l'imperi alemany. Aquesta victòria portaria, inevitablement, una furiosa reacció en tot Europa, y l'obra de la llibertat humana sofriria un retras d'una centuria. Recordi's que la victòria prussiana de 1870, ha dut ja'l món a la situació insostenible de la pau armada.

Aquest aspecte de la qüestió, no han d'oblidar els obrers. És precís que aquets no caiguin en el parany de treballar per la reacció, quan se pensen treballar per la pau del món. Tinguin present que, en una ocasió memorable, Kropotkin va dir que, si l'imperi alemany atacés a la República francesa, ell, vell y tot, agafaria'l fusell pera defensar an aquesta.

A. R. y V.

A VUI diu que's llegirà el dictamen al projecte de Mancomunitats, en el Senat. En Montero Ríos presentarà la dimissió, que fa dos anys ve anunciànt. En Romanones tancarà les Corts, tot

seguit. Sorgirà la crisi, que's mantindrà oculta, fins que convingui.

Comedia, comedia y comedia.

Catalunya deu cridar ¡Que salga el autor!, y, un cop hagi sortit, que no'l deixi entrar mai més.

En Soriano s'ha querellat contra una monja, per suposades injurietes que conté un follet, eixit del convent ont la monja n'es abadesa. M'hi jugo lo que vulguin que en Soriano no arribarà mai a cobrar les 150.000 pessetes que ha cobrat la senyoreta de Totana.

Un senyor, que's diu Ruiz de Grijalba, ha afirmat, en el Congrés, que no poden ocupar carrers públics més que'ls que siguin reeoneguts com a perfectes monarquies.

No es pas del tot estupit aquell bon senyor; ab això y demanant que als republicans no se'ls hi despatxessin queviures enlloc d'Espanya, la nació restaria com una bassa d'oli.

Llegim... y quedem admirats.

«La junta municipal dels reformistes se reunirà, avui, al centre de la Plassa del Teatre».

¿Al centre de la plassa?

¿A dessota l'estatua d'en Pitarra?

¡Aquesta sí que serà una reunió ben pública!

També a Italia, com nosaltres, tenen tot sovint desgracies ferroviàries.

Darrerament, un periodista de la crosta, proposava que a cada tren hi anés un capellà de la casa.

—¿Pera resar durant els tragectes y evitar, aixís, les catàstrofes?—li preguntaren.

—No, senyors—va respondre.—Un capellà pera donar l'extremaunció als que ho necessitin.

Ha terminat, definitivament, el plas improrrogable d'admissió de treballs pera el certamen del «Centre Monarquic Conservador».

¡Caram, sí que ho sento!

Jo que m'havia fet el proposit de no enviarhi res...

Aquest any s'han descobert moltes participacions de la rifa de Nadal falses.

Els expenedors d'aquets documents estraferaris han sigut portats a la presó.

Tan mateix, s'ho prenen massa a la valenta.

¿Què feien, total, pobrets?

Un negoci net y rodó...

Però's veu que l'Estat no es amic de tolerar competències.

Llegim:

«Dos aixerits vividors, que's titulen religiosos y's presenten en nom de varies institucions benèfiques, van d'una casa a l'altra demanant diners.

Crídem l'atenció dels veïns, pera que no's deixin sorprendre per aqueixos murrís».

Lo qual sembla que vulgui dir que, *pels altres murrís*, que també fan lo mateix que aqueixos, per aquells sí que's poden deixar sorprendre.

Dos vells amics se troben, després de molts anys, y comensen a parlar d'un tercer.

—¿Sabs, Fulano?... Ha guanyat cinc milions, dedicantse al comerç de pells.

—¿Vols dir?... ¿Dona tant, això de les pells?

—No, però es que a dintre de les pells hi havien els negres.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Juli F.: Si hi hà cabuda, podrà molt ben ésser.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Farem la tria corresponent y lo que fuere sonarà.—Jaumet Marigó: Lo mateix dec dirli a vostè.—Joan Bruguera (Santos): Per manca d'espai no podem fernes eco de tot això. Dirigeixis a un quotidià, que ells tenen més facilitats y es més propi de les seves seccions.—B. P. (Sant Cugat del Vallès): Es massa llarga y conté alguns conceptes perillosos. Tot això, expressat en vuit línies, com aquell qui diu en forma telegràfica, molt bé.—Ramón Solà: Potser sí.—Enrich Lapedra Fabrega: Aquet sí, aquet no, aquet sí...—Joan Antich Puquí: Veurem, que deia el cego.—Pere Noro: Entra en cartera pera tornarla a llegir qualsevol altre dia.—Miquel Mitjons: No'ns convé. Trobo que seria carregar massa la nota sobre'l mateix assumpte.—N. V. M.: No'ns agraden prou.—Mar-

tí Coll y Pou: No va del tot malament.—Teresa Camp: De patriòtica ja ho es, no li nego... Però d'incorrecta encara n'es més.—A. A.: Té un interès poc general pera la majoria dels llegidors.—J. F. (a) Fonoll: Depèn de la compaginació y de l'espai.—Josep P. Busquet: Es bastant ignocentona.—Rodamon: M'ha semblat poca cosa, en el fons, y fet depressa per lo que respecta a la forma.—F. Ll.: Potser vagi en aquet mateix número.

Dimars que vé, dia 24

SORTIRÁ

El més popular dels calendaris satírics

Polítics a l'ast : Capellans a la graella

Monges rostides, etz., etz.

Valdrà, com sempre, DOS ralets

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^{ia}